

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

s názvem

„Pramínky poznání...“

Č. j.: MSLECH/0638/2023

Zpracovali: Mgr. Šárka Králová, ředitelka MŠ (statutární orgán)
Bc. et Bc. Roman Chovančík, zástupce ředitelky MŠ

Účinnost: od 1. 9. 2023

Vypracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, v platném znění.

Obsah ŠVP PV

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE	3
2. CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY	3
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	4
3.1. Věcné podmínky	4
3.2. Životospráva	5
3.3. Psychosociální podmínky.....	5
3.4. Organizace	5
3.5. Řízení mateřské školy	6
3.6. Personální a pedagogické zajištění	7
3.7. Spoluúčast rodičů	7
3.8. Spolupráce s dalšími institucemi.....	8
3.9. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	8
3.10. Podmínky vzdělávání dětí nadaných	9
3.11. Podmínky jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	9
3.12. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	10
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	10
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	11
5.1. Zaměření mateřské školy.....	11
5.2. Cíle ŠVP PV	11
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH.....	13
6.1. Integrované bloky.....	16
6.2. Pedagogické projekty	44
7. EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA	44
7.1. Oblasti evaluace.....	45
7.2. Kritéria evaluace	45
7.3. Nástroje a prostředky evaluace.....	47
7.4. Kdy a jak často bude evaluace probíhat	47
7.5. Kdo se na evaluaci bude podílet.....	48
8. ZÁVĚR.....	48
Seznam použitých zkratk.....	49

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Název:	Mateřská škola Ostrava, Lechowiczova 8, příspěvková organizace
Adresa:	Lechowiczova 3110/8, 702 00 Ostrava
Statutární orgán:	Mgr. Šárka Králová, ředitelka MŠ
Zřizovatel:	Statutární město Ostrava – Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz, Náměstí Dr. E. Beneše 555/6, 729 29 Ostrava
IZO MŠ:	600144585
IČ:	66739721
DIČ:	CZ66739721
IZO ŠJ:	102968411
ID datové schránky:	59jkwep
Telefon:	596 612 386
Mobil:	602 412 528
E-mail:	mslechowiczova@seznam.cz
Internetové stránky:	www.mslechowiczova.com

Mateřská škola je samostatný právní subjekt a nemá žádné odloučené pracoviště.

2. Charakteristika mateřské školy

Mateřská škola Ostrava, Lechowiczova 8, příspěvková organizace je typizovaná tří pavičková budova na sídlišti Fifejdy, nedaleko centra Ostravy. Svoji činnost zahájila 1. 9. 1980. Zřizovatelem je Statutární město Ostrava – Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Od 1. 7. 1997 je mateřská škola příspěvkovou organizací. K 1. 9. 2011 prošla mateřská škola celkovou rekonstrukcí. Byla provedena výměna oken, zateplení, dostala novou fasádu a současně i novou střechu. Školní kuchyň je umístěna v přízemí budovy. Prostorové řešení vyhovuje nárokům na přípravu pokrmů. Školní kuchyň je vybavena od roku 2016 konvektomatem. V roce 2018 proběhla rekonstrukce vzduchotechniky a zároveň instalace klimatizačních jednotek ve dvou třídách. V roce 2022 proběhla oprava a výměna rozvodů vody, sociálních zařízení dětí a kompletní oprava školní jídelny.

Mateřská škola zajišťuje pro děti celodenní vzdělávání. Kapacita mateřské školy je 120 dětí. Počet dětí ve třídě je v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, v platném znění.

S účinností od 1. 2. 2006 byla mateřská škola zapsána do školského rejstříku jako právnická osoba s názvem Mateřská škola Ostrava, Lechowiczova 8, příspěvková organizace. Součástí mateřské školy je také školní jídelna, která zajišťuje stravování dětem i zaměstnancům.

Budovu mateřské školy obklopuje velká zahrada, kde má každá třída samostatné pískoviště s pevně zabudovaným slunečníkem. Školní zahrada je vybavena hracími prvky, venkovní učebnou, mlhovištěm, kopečkem a dalším mobiliářem, zaměřeným na aktivnější pohybové

vyžití dětí, který je neustále doplňován. V atriu zahrady jsou nainstalovány truhlíky, ve kterých děti pěstují byliny, květiny a různé zahradní rostliny. Zahrada má taktéž zahradní domečky na ukládání pomůcek na pobyt venku.

Mateřská škola je pětitřídní. Každá třída má svůj vlastní vchod do budovy, šatnu pro děti i učitele, sociální zařízení, hernu, sklad pomůcek, přípravnu jídla, sklad pro uložení lehátek. Třídy mají svá specifická pojmenování včetně loga.

Třída Hříbek

Třída Květinka

Třída Sluníčko

Třída Kočička

Třída Motýlek

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

Technický stav budovy je na dobré úrovni. Budova byla zateplena, osazena plastovými okny, dostala novou fasádu. Na všech třech pavilonech byla opravena a zateplena střecha. Oprava budovy byla realizována z prostředků evropských zdrojů a statutárního města Ostravy.

Interiéry budovy jsou prostorné, kvalitně vybavené, estetické. Skýtají dětem dostatek prostoru i podnětů pro hry, práci, činnosti i odpočinek.

Třídy splňují požadavek antropologického vybavení. Jsou vybaveny moderním nábytkem. Doplňovány hračkami a učebními pomůckami. Hračky jsou uloženy, tak, aby byly všem dětem přístupné. Každá třída má vytvořeny podmínky pro polytechnické vzdělávání – polytechnický koutek (dílničku). Ve dvou třídách byla nainstalována klimatizační jednotka. Byla modernizována sociální zařízení dětí i učitelů.

Vybavení místností splňuje bezpečnostní i hygienické požadavky. Je dle finančních možností pravidelně doplňováno a obnovováno.

Budovu obklopuje rozsáhlá zahrada s dostatečným vybavením pro hry a sportování dětí, s možností pěstitelských prací.

Úkoly pro obnovu, opravy i údržbu mateřské školy, zahrady, školní jídelny, jsou podrobně rozpracovány v Evaluační zprávě ŠVP PV za daný školní rok a odvíjí se od finančních prostředků.

3.2. Živospráva

Struktura dne je podřízena zásadám o ochraně, posilování a rozvoji organismu předškolních dětí. Je sestavena tak, aby skýtala optimální podmínky pro střídání hry, didakticky zacílených činností, pohybových aktivit, pobytu venku, jídla, odpočinku. Jídlo je zařazováno v tříhodinových intervalech. Kvalita pokrmů je zajišťována na základě odpovědně připravovaného jídelníčku, který připravuje hlavní kuchařka. Od 7:30 hod. je dětem podáváno ovoce nebo zelenina. Děti mají dostatek tekutin v průběhu celého dne, mohou je tak doplňovat dle vlastní potřeby. Jídelníček je předkládán zákonným zástupcům v šatnách dětí i na internetových stránkách mateřské školy. Zákonní zástupci se mohou k jeho kvalitě vyjadřovat. V úzké spolupráci se zákonnými zástupci mateřská škola realizuje přípravu specifických pokrmů pro děti s diabetem, celiakií apod.

Pobyt venku realizujeme každý den. Za nepříznivých klimatických podmínek je voleno náhradní řešení.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidový program namísto odpočinku na lůžku apod.), nutit děti ke spánku na lůžku je nepřípustné. V průběhu odpočinku je možno zařadit poslech relaxační hudby nebo pohádek, následuje relaxace a odpočinek na lůžku, který je pak optimálně zkracován/prodlužován dle potřeb dětí.

3.3. Psychosociální podmínky

Vztahy mezi zaměstnanci jsou založeny na základě vzájemného respektu, vstřícnosti a spolupráci. Učitelé vůči dětem uplatňují požadavky, které jsou pro ně věkově, vývojově i individuálně přiměřené, poskytují jim dostatečný časový prostor pro činnosti i hry. Děti se podílejí na tvorbě pravidel soužití ve třídě, učí se je přijímat. Mají také příležitost podílet se na rozhodnutích týkajících se jich samotných, jsou vedeny k samostatnosti při řešení svých problémů.

Učitelé přistupují k dětem s emoční otevřeností a empatií. Při práci s dětmi se snaží projevat pozitivní emoce (s dětmi se smějí) a podporovat tak vznik pohodového třídního klima, v němž se děti cítí bezpečně a sebejistě v zájmu podpory hodnot moderní společnosti se učitelé snaží být pro děti vhodnými vzory dodržujícími sliby i povinnosti.

3.4. Organizace

Průběh dne je dostatečně pružný, přihlíží k potřebě dětí po určité stálosti, řádu, ale i k potřebě svobody. Sladit a vzájemně vyvážit potřebu svobody a potřebu řádu je podmínkou zdravého vývoje dítěte v předškolním věku.

Organizační struktura dne je pouze orientační, s ohledem na dobu pobytu venku a zpravidla tříhodinový interval mezi jídly.

Nově příchozí děti mají možnost adaptovat se na docházku do MŠ ve společnosti zákonného zástupce tak dlouho, jak potřebují.

Plánování veškerých činností vychází z potřeb a zájmů dětí, je přihlíženo k jejich individualitě na základě pedagogické diagnostiky. Ve třídách jsou vytvořeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti vytvořením herních koutků.

Organizační struktura dne ve třídě:

6:00 – 7:00 hod.	Scházení dětí ve třídě Sluníčko, spontánní aktivity dětí.
7:00 – 11:30 hod.	Přechod dětí do svých tříd – individuální rozhovory s dětmi, spontánní hry dle vlastních zájmů, spontánní i didakticky zacílené činnosti ve skupinách kombinované prací dětí v kolektivu, zaměřené na poznávací, výtvarné, pracovní, hudební i dramatické aktivity, cvičení a pohybové aktivity. Dopolední přesnídávka. Pobyt venku zaměřený na sportovní a pohybové činnosti, pozorování, poznávací vycházky, zájmové činnosti dětí.
11:30 – 12:30 hod.	Příprava na oběd, oběd, příprava na odpolední odpočinek.
12:30 – 14:45 hod.	Poslech pohádek, hudby, odpočinek, relaxace. Klidové činnosti (kreslení, práce s časopisem, knihou apod.). Individuální práce s dětmi. Odpolední svačina.
14:45 – 16:30 hod.	Individuální činnosti, tvořivé činnosti dětí, hry. Postupné rozcházení dětí. Od 15:30 hod. rozcházení dětí ve třídě Motýlek.

Organizační struktura dne ve třídách 2-3letých dětí je upravena s ohledem na potřeby dětí. Největší prostor je věnován volné hře dětí. Pro pobyt venku je využívána převážně školní zahrada, v případě nepříznivého počasí chodí učitelé s dětmi na krátkou vycházku. Děti mají dostatek času na odpolední odpočinek.

3.5. Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly zaměstnanců mateřské školy jsou jasně vymezeny a písemně rozpracovány do funkčního informačního systému mateřské školy (v pracovních náplních, organizačním řádu, v přehledu stanovených kompetencí zaměstnanců mateřské školy...), které jsou v souladu s právními předpisy.

Při zpracování řídicího systému vychází ředitelka mateřské školy zejména z předchozí analýzy a kontrolní a evaluační činnosti.

Řídicí systém zahrnuje i spolupráci se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, spolupráci se ZŠ Gen. Píky, Domovem pro seniory IRIS, Katedrou preprimární a primární pedagogiky Pedagogické fakulty Ostravské univerzity, Speciálním pedagogickým centrem, Pedagogicko-psychologickou poradnou...

Hlavní úkoly a cíle mateřské školy jsou projednávány na pravidelných i operativních radách, dle potřeby, za účasti všech zaměstnanců mateřské školy.

Řídící a organizační činnost mateřské školy je vedena v duchu vzájemné důvěry, pomoci a spolupráce.

3.6. Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci splňují stanovenou kvalifikaci v souladu s právními předpisy. Věkově je kolektiv vyvážený, v mateřské škole působí jak zaměstnanci mladší, tak starší.

Přímá pedagogická činnost učitelů je rozvrhována tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální výchovně-vzdělávací péče. Učitelé se v přímé pedagogické činnosti v maximální možné míře překrývají.

Ředitelka sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech učitelů, vytváří podmínky pro jejich systematické vzdělávání a prohlubování odborné kvalifikace. Učitelé pracují v souladu s RVP PV, metodickými zásadami vzdělávání předškolních dětí.

Velkou pozornost mateřská škola mimo jiné věnuje zejména personálním podmínkám s ohledem na potřeby dětí, průběhu adaptace a spolupráce s rodinou. Pro posílení pedagogického personálu jsou k dispozici také asistenti pedagoga a školní asistenti.

Bilingvní vzdělávání zajišťuje rodilá mluvčí s dlouhodobou zkušeností v práci s dětmi v mateřské škole v rámci dotačního programu.

Jmenný seznam zaměstnanců v daném školním roce je přílohou ŠVP PV.

3.7. Spoluúčast rodičů

Základem úspěšnosti koncepce mateřské školy je spolupráce MŠ a rodiny. Mateřská škola bere v úvahu kvalitu prostředí, v němž dítě žije a snaží se svými prostředky nedostatečné vlivy nahrazovat, škodlivé kompenzovat a přínosné podporovat. Současně může nabízet podněty, dovednosti a inspiraci zejména tam, kde si rodina neplní dostatečně svoji funkci.

Z uvedeného vyplývá, že je nezbytné umožnit zákonným zástupcům přímou účast na vzdělávacím procesu. Situace, kdy mohou zákonní zástupci v mateřské škole s dětmi určitou dobu pobývat je prospěšná pro všechny zúčastněné. Současně se tím podstatně zvyšuje informovanost o tom, co se v mateřské škole děje, co mateřská škola potřebuje a čím mohou zákonní zástupci ke kvalitnějšímu fungování mateřské školy přispět. Zvláště cenné jsou i individuální schůzky se zákonnými zástupci a spolupráce při tvorbě záznamů z pedagogického pozorování.

Ve vztazích mezi učiteli a zákonnými zástupci v naší mateřské škole se snažíme o oboustrannou důvěru a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt.

Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.

Zákonní zástupci mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, dle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Projeví-li zájem, mohou spolurozhodovat při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.

Zákonní zástupci mohou ke komunikaci a získání informací o dění v mateřské škole využít osobní konzultace s učiteli, e-mail mateřské školy, domluvit si individuální schůzky, sledovat nástěnky a internetové stránky mateřské školy včetně Facebooku mateřské školy.

3.8. Spolupráce s dalšími institucemi

ZŠ Ostrava, Gen. Píky 13A

Speciální pedagogické centrum

Pedagogicko-psychologická poradna

Katedra preprimární a primární pedagogiky Pedagogické fakulty Ostravské univerzity

SVC Korunka, Středisko přírodovědců, Čkalovova 1801/10, Ostrava – Poruba

Domov pro seniory IRIS

A další.

3.9. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V mateřské škole jsou vytvářeny podmínky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola vypracováním PLPP, který je průběžně aktualizován v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory mateřská škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí mateřská škola zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. S plánem pedagogické podpory jsou seznámeni zákonní zástupci dítěte a všichni učitelé dítěte.

Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována školským poradenským zařízením po projednání s mateřskou školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření mateřskou školou stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje mateřská škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory. V případě druhého až pátého stupně podpory je zpracován pro dítě individuální vzdělávací plán na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce dítěte, v termínu do jednoho měsíce od podání žádosti.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jsou jejich případné problémy řešeny zohledňováním potřeb, schopností i dovedností těchto dětí. Výběr jednotlivých činností je přizpůsobován tak, aby vždy maximálně vyhovoval specifickým potřebám

a celkovým možností těchto dětí. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto budeme vytvářet podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné, mimo jiné, navázat úzkou spoluprací se zákonnými zástupci všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

3.10. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Při realizaci ŠVP PV jsou vytvářeny co nejlepší podmínky pro využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. Dítě, které bude vykazovat známky nadání, bude dále ze strany mateřské školy podporováno a souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění. Bude mu vypracován PLPP, ve kterém bude učivo obohaceno nad rámec ŠVP PV podle charakteru jeho nadání. Cílem bude učivo prohloubit, rozšířit a obohatit o další informace, vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma nabízí. Při vzdělávání však bude zajišťována podpora a rozvíjení mimořádných schopností dítěte vhodnou organizací jednotlivých činností tak, aby nebyla jednostranná a neomezila se pestrost a širší potřebné vzdělávací nabídky vůči danému dítěti.

Vyhodnocování PLPP bude prováděno průběžně, plán bude upravován podle aktuálních potřeb dítěte. Zákonní zástupci budou pravidelně informováni o výsledcích vzdělávání dítěte. V případě, že dítě projeví mimořádné nadání v některé oblasti, doporučíme zákonným zástupcům návštěvu SPC. Na základě doporučení SPC a žádosti zákonných zástupců bude vypracován v případě druhého až pátého stupně podpory individuální vzdělávací plán a přijata další podpůrná opatření dle doporučení.

3.11. Podmínky jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Tato právní úprava platí, pokud jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitelka mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, v platném znění.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

3.12. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Děti od dvou do tří let mohou být zařazeny v určených třídách mateřské školy. V těchto třídách jsme vytvořili kvalitní podmínky pro jejich vzdělávání. Byl přizpůsoben také průběh dne a jeho organizace.

V oblasti materiálního vybavení byly třídy vybaveny nábytkem, koberci a hračkami, vhodnými pro děti mladší tří let. Hračky a pomůcky jsou dětem přístupné, prostředí třídy je uspořádáno tak, aby bylo bezpečné a dětem poskytovalo dostatek prostoru pro volný pohyb, hru i odpočinek během celého dne.

Denní režim je přizpůsoben v souvislosti s individuální potřebou aktivity, odpočinku, spánku, proto byla upravena i doba stravování. Snažíme se o to, aby se děti cítily v mateřské škole co nejlépe, aby její prostředí bylo pro ně přívětivé, bezpečné, kamarádké. Tomu je přizpůsoben i adaptační režim. Děti mají možnost adaptovat se postupně, v přítomnosti zákonného zástupce tak dlouho, jak to bude potřeba.

4. Organizace vzdělávání

K předškolnímu vzdělávání jsou děti přijímány prostřednictvím zápisu do mateřské školy a podáním žádosti. O zápisu a kritériích pro přijímání dětí, podle kterých ředitelka mateřské školy postupuje při rozhodování o zařazení či nezařazení dítěte do mateřské školy, jsou zákonní zástupci informováni prostřednictvím informační tabule u vstupu do MŠ a na internetových stránkách mateřské školy.

Děti jsou rozděleny do pěti tříd. Věkové složení tříd v daném školním roce je přílohou ŠVP PV. Při zařazování dětí do jednotlivých tříd jsou zohledňovány sourozenecké vazby. Souběžné působení dvou učitelů je zajištěno v době pobytu venku, v době oběda a při didakticky zacílených činnostech.

Bilingvní vzdělávání probíhá v určených třídách za přítomnosti rodilé mluvčí od příchodu dítěte do mateřské školy (pozdravení, krátký uvítací rozhovor s dítětem) do doby oběda. Dětem jsou poskytovány jazykové podněty například formou pohybových aktivit, kooperativních a skupinových činností, didaktických her se zapojením všech smyslů.

V mateřské škole mohou děti také navštěvovat nadstandardní zájmové aktivity, které probíhají zpravidla v odpoledních hodinách. Přehled nadstandardních zájmových aktivit je uveden v příloze ŠVP PV pro daný školní rok.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1. Zaměření mateřské školy

Prvořadým úkolem mateřské školy je poskytovat optimální prostředí pro sociální, emotivní a somatický vývoj jedince přirozeným střídáním hry, odpočinku a učebních situací. Naším hlavním záměrem je to, jak se každé konkrétní dítě v mateřské škole cítí, co prožívá, jak prospívá po stránce tělesné, psychické, sociální i emocionální. Upřednostňujeme formu prožitkového učení a učebních situací. Zdůrazňujeme skupinovou práci, individualizovaný přístup k dítěti na základě důsledné diagnostické činnosti. V souladu s RVP PV je vzdělávací obsah uspořádán do šesti ucelených částí – integrovaných bloků, které zahrnují dané vzdělávací oblasti: biologická, psychologická, interpersonální, sociálně kulturní, environmentální.

Nabízíme seznamování se s cizím jazykem formou integrované výuky hrou, s důrazem na prožitek a aktivní zapojení dítěte. Jazykové vzdělávání je implementováno do stávajících činností v rámci integrovaných bloků, vychází ze stávajícího obsahu vzdělávání – z daných cílů, vzdělávací nabídky a očekávaných výstupů. Je propojeno s různými vzdělávacími i režimovými činnostmi, s aktivní zábavou a hrou. Cílovou skupinou jsou děti ve věku od 4 do 7 let, pro které je seznamování s cizím jazykem dobrou přípravou pro budoucí učení. Seznamování probíhá přirozenou cestou, aby děti přijaly cizí jazyk jako přirozenou součást běžného života a snáze navazovaly na další vzdělávání v prostředí ZŠ.

Profilace mateřské školy:

- Spolupráce s Pedagogickou fakultou Ostravské univerzity.
- Úzká spolupráce se ZŠ Ostrava, Gen. Píky a možností využití jejich tělocvičny, plaveckého bazénu, hřiště v rámci rozvoje pohybových dovedností dětí.
- Kvalitní spolupráce se zákonnými zástupci dětí.
- Využívání bilingvního vzdělávání ve formě dotačního programu.

5.2. Cíle ŠVP PV

Hlavní cíl ŠVP PV

Hlavním cílem mateřské školy je plnit v daném miniregionu (sídliště) funkci vzdělávacího, sportovního a zájmového centra dětí předškolního věku a jejich zákonných zástupců. Vytvořit pro děti bohaté, podnětné a rozvíjející prostředí.

Usilovat, aby dítě, které odchází z MŠ, bylo optimálně rozvinuté na základě svých možností i zájmů, a to po stránce tělesné, psychické, sociální, duchovní, aby později jako dospělý člověk mohlo prožít plnohodnotný, smysluplný život.

Umožnit dětem osvojit si anglický jazyk přirozeným způsobem, který odpovídá jejich rozumovým a jazykovým schopnostem. Začlenit bilingvní program do všech činností dětí v průběhu dne. Pokračovat ve spolupráci s rodilou mluvčí.

Obsah vzdělávání je odvozován z přirozených témat, tj. témat, s nimiž se děti v běžném světě setkávají. Témata jsou dětem podána srozumitelnou formou úměrnou jejich věku a získaným zkušenostem. Při seznamování a tématy jsou upřednostněny vzdělávací metody založené na vlastní zkušenosti a prožitku.

Široký zájem veřejnosti i prospěšnost našich aktivit nás přesvědčují, že je nutné v práci pokračovat, rozšiřovat ji a zdokonalovat. Důležitým faktorem tohoto programu je nejen odborná způsobilost učitelů, jejich ochota, nadšení, ale i kvalitně vybavené prostory mateřské školy.

Hlavní cíl školního vzdělávacího programu lze shrnout:

- Zapojit velký počet dětí i zákonných zástupců do aktivit mateřské školy a netradičními formami je vést k pravidelným pohybovým činnostem.
- Vytvoření příznivého, pozitivního klima pro výchovu a vzdělávání dětí. Realizovat zde místo pohody a radosti.
- Prostřednictvím rodilé mluvčí začleňovat anglický jazyk do každodenních vzdělávacích aktivit, využívat metodické materiály, které jsou k dispozici z období seznamování s angličtinou metodou CLIL.
- Soustavně prokazovat, že mateřská škola je kvalitním výchovně vzdělávacím zařízením a může svými aktivitami přispívat k potlačování některých negativních jevů na sídlišti.
- Navázat na dobrou tradici mateřské školy a stále ji zviditelňovat před veřejností.
- Umožnit rozvoj a vzdělávání každého jednotlivého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb a vytvářet základy klíčových kompetencí (ze všech oblastí života) dosažitelných v etapě předškolního vzdělávání a tím tak výrazně přispívat k jeho optimální přípravě na vstup do základní školy.

Dlouhodobý vzdělávací záměr

- Uspokojovat a respektovat každodenní potřeby dítěte: obecně lidské, zvláštní potřeby věku i jeho individuální a specifické potřeby.
- Vytvářet prostor, čas a prostředky pro spontánní hru, která je hlavní činností dítěte předškolního věku.
- Ochraňovat a posilovat organismus dítěte. Nabízet především dostatek volného pohybu, cvičení, optimální denní režim, kvalitní stravování, včetně přípravy specifických pokrmů pro děti s diabetem, celiakií apod. Dodržovat pitný režim.
- Pohybovým a spontánním aktivitám věnovat systematickou pozornost v průběhu celého dne i při všech formách vzdělávání.

- Podporovat harmonický duševní vývoj předškolního dítěte. Posilovat a povzbuzovat jeho sebevědomí, chránit před situacemi a vlivy, které nezvládá, včetně předcházení nežádoucím vlivům.
- Vytvářet optimální klima na základě důvěry, úcty, empatie, solidarity, kamarádství.
- Odvozovat obsah vzdělávání z přirozených témat, jako je lidský organismus, mezilidské vztahy, vztah ke světu, společnosti a přírodě – všeho co nás obklopuje na úrovni srozumitelné, dosažitelné předškolnímu dítěti, které se učí převážně prožíváním a shromažďováním zkušeností.

Dílčí vzdělávací cíle ŠVP pro daný školní rok

Dílčí vzdělávací cíle ŠVP PV pro daný školní rok jsou součástí příloh ke ŠVP PV.

6. Vzdělávací obsah

Obsah vzdělávání je koncipován tak, aby se každé dítě rozvíjelo po stránce fyzické, psychické i sociální. Aby na konci svého předškolního období bylo relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat aktivně a s osobním uspokojením takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny (zejména v prostředí jemu blízkém, tj. v prostředí rodiny a mateřské školy). Proto je nutné, aby učitelé při své práci sledovali rámcové cíle:

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání,
2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost,
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Tyto cíle jsou svým způsobem univerzální, přirozené a všudypřítomné. Znamená to, že nejen při činnostech plánovaných, ale i při nejrůznějších situacích a za různých okolností, působí učitel na dítě ve všech třech cílových oblastech. Svým chováním, jednáním i svými postoji dítě ovlivňuje.

Cílovým stavem, k němuž směřuje veškeré vzdělávání, jsou klíčové kompetence:

1. kompetence k učení,
2. kompetence k řešení problémů,
3. kompetence komunikativní,
4. kompetence sociální a personální,
5. kompetence činnostní a občanské.

Vzdělávací obsah je uspořádán do pěti oblastí:

1. dítě a jeho tělo – oblast biologická,
2. dítě a jeho psychika – oblast psychologická,
3. dítě a ten druhý – oblast interpersonální,
4. dítě a společnost – oblast sociálně kulturní,
5. dítě a svět – oblast environmentální.

Oblast biologická: (dítě a jeho tělo)

Vzdělávání v této oblasti směřuje dítě k získání fyzické pohody, zlepšení tělesné zdatnosti. Podporuje rozvoj pohybových i manipulačních dovedností. Vede dítě ke zdravým životním návykům a postojům.

Oblast psychologická: (dítě a jeho psychika)

Podporuje duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj intelektu, řeči a jazyka, poznávací procesy a funkce, jeho citů a vůle, sebepojetí a kreativitu.

Oblast interpersonální: (dítě a ten druhý)

V této oblasti je záměrem vzdělávacího úsilí učitele podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Oblast sociálně kulturní: (dítě a společnost)

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti sociálně kulturní je uvést dítě do společnosti ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění.

Oblast environmentální: (dítě a svět)

Záměrem vzdělávání v této oblasti je získání povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí.

Vzdělávací obsah vychází z přirozených a dětem blízkých témat jako je příroda a její zákonitosti, lidský organismus, mezilidské vztahy, vztah ke světu, společnosti, kultuře. Je rozpracován a konkretizován v soustavě integrovaných bloků, které integrují všechny vzdělávací oblasti RVP PV. Témata integrovaných bloků se vzájemně doplňují a prohlubují.

Při jejich realizaci budou uplatňovány metody prožitkového a kooperačního učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti.

Na základě stále se zvyšující důležitosti připravovat dítě předškolního věku k budoucímu osvojování jazyků, zařadila naše mateřská škola seznamování s angličtinou do výchovně vzdělávacího procesu. Bilingvní program je zařazován do třídního vzdělávacího programu průběžně, přizpůsobuje se přirozeným potřebám i možnostem dětí nebo také aktuálnímu tématu. Děti jsou seznamovány s anglickým jazykem formou her, básniček, poslechem písniček, pohybovými aktivitami nebo jiným zábavným způsobem. Je využívána také interaktivní multimediální pomůcka Omneo SweetBox včetně nejrůznějších didaktických pomůcek i obrázkových karet, které byly zakoupeny z dotačního programu na podporu rozvoje bilingvní a cizojazyčné výuky v mateřských, základních a středních školách.

Vytváříme dětem také možnosti seznamování s ICT technologiemi. Třídy jsou vybaveny notebooky s dotykovými obrazovkami. Využíváme software, vhodný pro kognitivní rozvoj dětí. Děti se seznamují se způsobem práce na Omneo SweetBox, což je alternativa interaktivní tabule.

Soustava šesti integrovaných bloků tvoří nabídku pro rozpracování v TVP PV. Tyto integrované bloky jsou zpracovány jako flexibilní, pro všechny třídy závazné. Každý integrovaný blok skýtá možnosti rozpracování na tematické celky (TC), které budou v jednotlivých třídách rozpracovány dle jejich konkrétních podmínek, struktury skupiny a úrovně dětí. Integrované bloky jsou nastaveny tak, aby mohly mít průběžné plnění, nikoli striktně stanovené časové období. To vše s cílem pracovat tvořivě, nechat se inspirovat dětmi, aktuálním děním, podle potřeby u zvoleného tematického celku zůstat déle a navazovat na něj v dalších souvislostech. Celá vzdělávací soustava mateřské školy – ŠVP PV, TVP PV probíhá ve školních i mimoškolních aktivitách, které se vzájemně prolínají. Jedná se zejména o integrované bloky, pedagogické projekty, nadstandardní zájmové aktivity, které jsou součástí ŠVP PV. Současně i o ty projekty, které spontánně vyplynou ze života dětí a nejrůznějších situací v MŠ: např. návštěvy kulturních i vzdělávacích akcí (návštěva ZOO, beseda s nevidomým a jeho psem, práce policistů, hasičů a řada dalších).

Integrované bloky:

- I. Rozhlédni se tu i tam, uvidíš, že nejsi sám
- II. Chválím Tě, Země má
- III. Svátky a tradice v mateřské škole
- IV. Ve školce je hodně knih, podívej se, co je v nich
- V. Já a moje rodina
- VI. Cestujeme po světě na té naší planetě

Projekty:

Předškolička

Celé Česko čte dětem

Do vzdělávací nabídky patří také projekty, které spontánně vyplynou ze života dětí a nejrůznějších situací v MŠ: např. návštěvy kulturních i vzdělávacích akcí.

Pravidla pro tvorbu třídních vzdělávacích programů:

TVP PV musí být v souladu s RVP PV a při jeho tvorbě je nutno dbát na návaznost ke ŠVP PV.

Integrované bloky uvedené ve školním vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání jsou určeny k rozpracování do tematických celků TVP PV, dle podmínek třídy – zpracování bude provedeno písemně.

V rámci bilingvního vzdělávání bude angličtina začleňována v TVP PV do jednotlivých integrovaných bloků v návaznosti na aktuálně probíraná témata. Děti se s angličtinou budou seznamovat přirozeně v průběhu dne a cíleně v didakticky zaměřených činnostech. Plán pro didakticky zaměřené činnosti vypracuje rodilá mluvčí v úzké spolupráci s učitelem.

Úroveň TVP PV i jejich realizace je podmíněna stanovením a dodržováním následujících zásad:

- Témata a náplň vychází z reálných možností dětí – jejich činností, prožitků, zážitků. Obsahem a středem zájmu jednotlivých tematických celků jsou životní situace, jež děti obklopují a jsou určovány:
  - tokem času – kalendářní rok, roční období, svátky...
  - předpokládanými událostmi – příchod nových dětí, vstup do ZŠ...
  - aktuálními situacemi – v okolí staveniště, návštěva hasičů...
  - spontánními situacemi – první sníh, narození miminka v rodině...
- Při tvorbě TVP PV – vlastní realizaci, je nutné dosahovat rovnováhy mezi spontánními hrami, prožitkovým i situačním učením a didakticky zacílenými činnostmi.
- Tematické celky (dále jen TC) jsou tvořeny tak, aby obsahovaly motivační či jednotící prvek (např. maňásky, události, pravidla, rituály apod.).
- Obsahem TC jsou konkrétní návrhy básní, písní, pohádek, grafické prvky, pracovní listy, náměty pro hry, výtvarné práce, návrhy činností pro realizaci pedagogických projektů, pro práci dětí s nižší potřebou spánku, pro děti nadprůměrné a nadané.
- Do TVP PV jsou podle potřeby zařazovány pedagogické projekty, zpracované ve ŠVP PV.
- Učitelé mají povinnost rozpracovat integrované bloky do podoby tematických celků. Zpracovaný tematický celek bude obsahovat: časové období, téma, záměry, činnosti, dle možností oddíl „Pro rodiče a děti“ a vyhodnocení neboli zpětnou vazbu.
- Pro učitele v adaptačním období (do dvou let praxe) je stanovena povinnost zaznamenat také konkretizované očekávané výstupy z důvodu uvědomění si jejich vazby na plánované činnosti.
- Součástí TVP PV je vypracovaný evaluační systém týkající se všech oblastí TVP PV.

6.1. Integrované bloky

Obsah šesti integrovaných bloků je popsán obecně. V každé třídě budou integrované bloky rozpracovány podle charakteristiky dané skupiny dětí. Témata, probíraná v anglickém jazyce budou vycházet ze základní charakteristiky integrovaného bloku (například v bloku I. Rozhlédni se tu i tam, uvidíš, že nejsi sám, se děti budou v anglickém jazyce seznamovat s formulací zdvořilostních frází – pozdrav, poděkování, prosba, představení se ostatním kamarádům a učitelům, s pojmenováním, kdo v mateřské škole pracuje, s pojmenováním hraček, s režimovými pokyny).

I. Integrovaný blok

Rozhlédni se tu i tam, uvidíš, že nejsi sám

Zdvořilost klíček je
od srdce lidí.
Odmykám jak umím
každý to vidí.

Děkuji! Prosím!
Rádo se stalo.
Slovíčka říkám
je jich však málo.

Přidáme: Promiň
je mi to líto.
Co jsem ti ublížil
odpusť mi to.

(Jarmila Konečná Řetízek, Gramma, Karviná, 1991)

Metodický přehled:

Délka realizace:	Průběžně
Věková skupina:	2-7 let
Základní charakteristika:	<p>Hlavním záměrem je vytvořit dětem optimální podmínky k pobytu v mateřské škole, usnadnit adaptaci, pomáhat nově příchozím vyznat se v prostoru třídy i v organizaci dne. Umožnit dětem v případě potřeby adaptaci za přítomnosti zákonného zástupce. Individuálně pomáhat introvertním dětem s překonáním strachu a nedůvěry z nového prostředí. Postupně děti seznamovat s prostorami MŠ, organizací dne. Věnovat pozornost seznámení s lidmi, kteří v ní pracují, učiteli ve třídě a kamarády ve skupině.</p> <p>Prostřednictvím společných her a činností s kamarády, pomocí hraček, maňáskových situačních scének seznamovat děti se základy sebeobsluhy, kulturních a hygienických návyků, zacházením s běžnými předměty denní potřeby. Vést děti k poznání a spoluvytváření pravidel soužití ve třídě a spolupodílení se na tvorbě piktogramů, které charakterizují vybraná pravidla zaměřená na společenskou zdvořilost i bezpečnost. Podporovat nová přátelství mezi dětmi. Vést děti k základům společenské etikety (pozdravit, poděkovat, vyjádřit omluvu, naslouchat a neskákat do řeči).</p> <p>K získávání pocitu zázemí a bezpečí seznamovat děti s denními rituály. Volit okruhy činností vedoucí k získávání sebedůvěry, k rozvoji samostatnosti, schopnosti žít ve společenství (poznání, že každý jsme trochu jiný), vše směřovat k tomu, aby se zde děti cítily spokojené a šťastné.</p>
Konkretizované očekávané výstupy:	Okruhy činností:
<p>Oblast biologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> chovat se tak, aby v běžných a pro dítě známých situacích neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých 	<p>Oblast biologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> motivační a situační scénky: např. O maňáskovi, který se bál jít do školky, učit se osvojovat si svoje místo, hygienu,

<ul style="list-style-type: none"> • udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce • zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, sportovním nářadím a náčiním, výtvarnými pomůckami a materiály • pracovat se stavebnicemi, skládankami, stavět z kostek • mýt si a utírat ruce, používat kapesník, toaletní papír • samostatně jíst • uvědomovat si, co je nebezpečné (při pohybových, výtvarných, pracovních činnostech) • chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (v prostorách třídy, mateřské školy, na školní zahradě, v okolí MŠ) • doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech) 	<ul style="list-style-type: none"> • stolování, pitný režim, stomatologickou péči, sebeobslužné činnosti • přechody činností (střídání aktivit v rámci organizace dne) • manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, konstruování ze stavebnic • tělovýchovné chvílky a pohybové hry v průběhu dne k nastartování pravidelného cvičení zdravotních cviků • různé pohybové aktivity ve třídě i venku (hry s míči, říkadla s pohybem, hra na tělo apod.) • úklid hraček • příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí • grafomotorická cvičení
<p>Oblast psychologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sdělit svoje jméno a příjmení • dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku) • sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu • zaregistrovat změny ve svém okolí – co se změnilo ve třídě, na kamarádovi • uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím • spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí (např. prázdniny, dovolená) • pochopit význam piktogramu (např. znaky vytvořené pro znázornění pravidel soužití ve třídě) • jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí • přijímat pobyt v MŠ jako běžnou součást života • uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je • správně reagovat na světelné a akustické signály 	<p>Oblast psychologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunitní a diskuzní kruh na téma: já, moje rodina, moje hračky, vztahy mezi dětmi, hodnocení sebe, druhých... • vyprávění i četba pohádek v průběhu celého dne, správné kladení otázek k reprodukci pohádky • vedení individuálních i skupinových rozhovorů, vyprávění dětí o prožitých prázdninách či dovolené s rodiči, cestování do jiných zemí, o dorozumívání v těchto zemích (cizí jazyky) • hry s hledáním shody a rozdílu • tvorba pravidel pro soužití ve třídě (při vhodných situacích, postupně společně s dětmi), vytváření piktogramů dohodnutých pravidel chování • řešení konfliktů vzniklých v přirozených situacích dle dohodnutých pravidel chování, řešení modelových situací • spolupráce s dospělým • pohybové a didaktické hry s procvičením reakce na signál

<ul style="list-style-type: none"> • znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit • rozlišit zvuky a známé melodie • dokončit hru (neodbíhat od ní) • navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby...) • rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. dopravní značky) • orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, večer...) • zobecňovat: vybrat např. hračky, nábytek, dopravní prostředky...) • hodnotit sebe vzhledem k aktuální situaci a možnostem • přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci • projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším...) • zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, písničky a reprodukovat je • tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech • rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (tvar, materiál, počet...) • znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, jména kamarádů, učitelů) • dodržovat pravidla konverzace – dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku. • poznat a najít k sobě slova, která se rýmují 	<ul style="list-style-type: none"> • písničkové hádanky, využití dětských hudebních nástrojů • hry s básněmi, říkadly, písňemi • dokončování příběhů, řešení problémových otázek • vycházky do okolí mateřské školy, pozorování dopravního provozu, poznávání významu dopravních značek, světelných znamení • řazení obrázků podle děje (co dělám ráno, v poledne...) • jazykové hry na rozšíření slovní zásoby, vytváření významových kategorií (např. zobecňování) • práce s počítačem a jednoduchými vzdělávacími programy • vyhledávání informací v knihách a encyklopediích podle obrázků, symbolů, značek • vyjadřování pocitů slovem, hrou, pohybem, zpěvem, kresbou, malbou • smyslové hry • výtvarné činnosti s využíváním různého materiálu a technik • diskuze v ranním kruhu, vyprávění zážitků • prosociální hry – např. Jak se jmenuješ, Kdo je můj kamarád • vyhledávání rýmujících se slov – práce s obrázky, hra na básníky – vytváření rýmů
---	---

<p>Oblast interpersonální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení • spolupracovat s dospělým • snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost) • vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat • bránit se projevům násilí druhého dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu) • rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání • chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat • porozumět běžným projevům emocí a nálad (vnímat, že jiné dítě je smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost). • spoluvytvářet prostředí pohody 	<p>Oblast interpersonální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hry s velkými stavebnicemi – molitanové kostky, Polikarpova stavebnice... • spolupráce ve skupině (např. při výrobě draka...) • řešení konfliktů dle dohodnutých pravidel • společná hra v kuchyňce, seznamování se zpracováním ovoce (saláty, džemy, marmelády, kompoty) • vzájemná domluva při hrách • rozvoj námětových her na obchod, na kuchaře, na zahradníka – důraz je kladen na kooperaci mezi dětmi • společná příprava salátů, závinu, strouhání jablíček • výzdoba třídy, strojení stromečku • dramatická cvičení (např. na vytváření vzájemné důvěry, na rozvoj vztahů ve dvojici a ve skupině...) • společné pečení vánočních perníčků • výroba ozdob na třídní vánoční stromeček • ochutnávka vánočního cukroví, rozhovor o tom jaké nám chutná, jak mamince pomáháme při pečení, z čeho se peče – ochutnávka surovin (oříšky, kokos, sušené ovoce...) • společné řešení konfliktů, vycítit potřebu druhého
<p>Oblast sociálně kulturní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby • vyjádřit a zhodnotit prožitky (slovně, výtvarně) • umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se • rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání • orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) • zobrazovat kresbou objekty reálné i fantazijní • vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje 	<p>Oblast sociálně kulturní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznamování s říkadly, hudební činnosti včetně pohybového ztvárnění a pohybových improvizací • pantomimické hádanky hrané učitelem, hrané dětmi • volné výtvarné činnosti, výtvarné činnosti motivované maňáskovými scénkami, pohádkou, zážitky z vycházek, výletů • zpěv, tanec, hra na nástroje • námětové hry: např. na domov, na školku, na kuchařku... • pozorování činnosti zaměstnanců MŠ • práce s literárními texty

Oblast environmentální:

- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují (kulturně-společenské, hygienické, sebeobslužné návyky, rituály...)
- znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika spojené s přírodou – na školní zahradě, na vycházkách)
- chápat základní pravidla chování pro chodce
- mít povědomí o způsobech ochrany osobního zdraví a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (koho přivolat, jakým způsobem)

Oblast environmentální:

- objevování možností her na zahradě, volné hry na zahradě, vycházky do okolí (správné přecházení silnice, chůze po chodníku)
- pozorování zahrady, okolí mateřské školy
- dodržování bezpečnosti
- individuální i skupinové rozhovory
- exkurze do objektů nemocnice, Policie ČR, městské policie
- návštěvy v MŠ za účelem seznámení dětí s prací složek integrovaného záchranného systému (policie, hasiči, zdravotníci)

II. Integrovaný blok

Chválím Tě, Země má

Chválím Tě Země má,
tvůj žár i mráz.
Tvá tráva zelená,
dál vabí nás.

Máš závoj z oblaků,
bílých jak sních,
hvězdo má, bárko zázraků,
na nebesích.
Ať před mou planetou,
hvězdný prach zametou.

Dej vláhu rostlinám,
dej ptákům pít.
Prosím svou přízeň
dej i nám, dej mír a klid.

(Jaroslav Uhlíř, Zdeněk Svěrák text písně)

Metodický přehled:

Délka realizace:	Průběžně
Věková skupina:	2-7 let
Základní charakteristika:	<p>Cílem je vést děti ke vnímání života jako vzácného daru, o který je potřeba pečovat. Aktivně poznávat přírodu, její barvy a krásy ve všech ročních obdobích (jaro, léto, podzim, zima), koloběh života (od narození po stáří) u všech živých tvorů. Učit se poznávat a využívat přírodní zdroje ke svému prospěchu v souladu s přírodními zákonitostmi (ochrana přírody). Seznámit se s přírodními jevy. Shrnout elementární poznatky o přírodě, rozlišit co je živá a neživá příroda.</p> <p>Vést děti k potřebě chránit své osobní zdraví (oblast zaměřená na sport, pohybové činnosti, zdravou výživou, hygienu, ochranu před nebezpečím v dopravních situacích, ochranu při setkávání s neznámými lidmi).</p> <p>Vyprávět si o Zemi a jiných planetách: seznámit se s globusem, střídáním dne a noci, možností dopravy do vesmíru (raketa, raketoplán, kosmonaut). Přiblížit vývoj života na zeměkouli od počátku (pračlověk, dinosauři).</p>
Konkretizované očekávané výstupy:	Okruhy činností:
<p>Oblast biologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívat různé pomůcky (tříkolky, koloběžky) • pohybovat se koordinovaně • pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat 2 minuty a více) • házet a chytat míč, užívat různé náčiní • plazit se, skákat, běhat, odrážet se z obou nohou, zdolávat chůzi po zvýšené rovině • navlékat korálky, skládat mozaiky • mít povědomí o narození (mláďata) 	<p>Oblast biologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytváření drah, překážek pro koloběžky, tříkolky, využívat zahradní prvky • pohyb po nerovném terénu (v přírodě, na zahradě, na vycházce) • balancování na jedné noze, cvičení s náčiním, překážkové dráhy • pohybové hry s reakcí na signál, orientace v pohybu, přirozená cvičení • hry s padákem (motivační cviky)

<ul style="list-style-type: none"> • malovat, stříhat, lepit, vytrhávat, vytvářet objekty s umělých i přírodních materiálů • vést stopu tužky při kresbě • používat příbor, ubrousek • samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (používat splachovací zařízení) • uvědomovat si co je nebezpečné • uvědomovat si, co je bezpečné • přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů • doprovázet pohyb zpěvem při rytmických činnostech • postavit se zpříma a udržet správně držení těla po dobu vnější kontroly • upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje • pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony • mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách 	<ul style="list-style-type: none"> • hry s malými a velkými míči • manuální činnosti s drobnými předměty, navlékání předmětů, konstruktivní hry • vytváření koláží, skládání z papíru, vystřihování zvířat, rostlin z časopisů • grafomotorická cvičení, práce s pracovními listy, kreslení prstem do písku • výtvarné činnosti a experimenty s využitím netradičního materiálu (proutí, lýko, seno, dřevo, chrastí, recyklační materiál – papír, plast) • sebeobslužné činnosti – hygienické návyky, zásady správného stolování • činnosti směřující k prevenci úrazů (při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích) • ranní cvičení s motivací říkadel, průpravná cvičení • pohybové, hudebně pohybové hry • práce s nůžkami – vystřihování sněhových vloček • pohybová improvizace – napodobování zvířat... • skládání z proužků papíru, práce s lepidlem • pobytu venku stavba sněhuláka, hod sněhovou koulí na cíl, vyšlapování obrázců do sněhu... • každodenní provádění pravidelně se opakujících úkonů hygieny, stolování, sebeobsluhy měření těla (celková výška, velikost končetin...), pozorování se v zrcadle, práce s fotografiemi lidského těla, lidí různého věku, přirozená setkávání se seniory (vystoupení Pěveckého sboru Cvrčci s pásmem koled v Domově pro seniory)
<p>Oblast psychologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí • znát slova, která se týkají vzdálenějšího světa • chápat jednoduché hádanky a vtipy 	<p>Oblast psychologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • společné diskuze, rozhovory na aktuální téma (znaky jarní, letní, podzimní a zimní přírody) • individuální práce zaměřená na řečový rozvoj (např. logo chvilky, popisy obrázků, vyprávění příběhů dle obrázků) • motivační příběhy s maňásky

<ul style="list-style-type: none"> • poznat a vyhledat slova stejně znějící a slova různého významu (homonyma) • sluchem rozlišit zvuky slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech • zapamatovat si rytmus, melodii • zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, písničky a reprodukovat je • záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity • umět to, co prožívá, vyjádřit výtvarně, dramatickou improvizací • vyjadřovat fantazijní představy • porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu, poznat co do skupiny patří, nepatří), třídít předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrdit předměty na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti) • zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů (sklo, papír, kov, dřevo) • vyhledat v encyklopediích • přijmout jednoduchou dramatickou úlohu • využívat přírodní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, vytvářet různé plošné a prostorové útvary • orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed) • rozlišovat časové údaje (noc, den) • zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi • rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů • rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý, velký, větší, menší, vysoká, nízká, stejný, krátký, dlouhý) • porovnávat míry a váhy • třídít předměty do skupin nejdříve podle jednoho kritéria, poté podle dvou a tří, s každým dalším kritériem umět pracovat redukováným způsobem, který vznikl předchozím tříděním • chápat vyjádření čísla v podobě množství • orientovat se v číselné řadě 1-8 až 10 	<ul style="list-style-type: none"> • diskutovat o jevech, bytostech, či zvířatech, se kterými jsme se nemohli setkat (vyhynulá zvířata) • artikulační hry, hry se slovy, slovní hádanky a úkoly, úvahové úkoly • práce s homonymy (pracovní listy, jazykové chvílky) • smyslové hry, poslech zvuků zvířat, přírody, • rytmizace slov, říkadel, básní, písní (počítání slabik), tvoření slov na počáteční písmeno, gymnastika mluvidel • recitace říkadel a básniček, říkanky s pohybem • poznávací výlety do přírody a okolí • pojmenování rostlin, zvířat viděných na procházce, vnímání pachů, vůní • práce s prožitkem z poznávacích vycházek • dramatizace pohádek, situačních scén, využívání rekvizit • pokusy s klíčením rostlin • sledování video nahrávek o užitečnosti, ale i nebezpečí drobných živočichů • třídění obrázků dle velikosti, barvy, tvaru, hledání rozdílů, chyb na obrázcích předmětů • činnosti zaměřené na třídění odpadu • pozorování a zkoumání běžných objektů, předmětů (zvuky, vůně, chuť, tvar, materiál) • experimenty s materiálem a předměty např. pozorování rozpouštění sněhu ve sklenici, klíčení rostlin, pozorování vlastností materiálů • skupinové a individuální práce s obrázky (třídění předmětů podle velikosti, tvaru, barvy, třídění rostlin, drobných živočichů...) • výtvarné, dramatické vyjádření příběhů, prožitků • řazení obrázků podle děje – denní činnosti • práce s počítačem a jednoduchými rozvíjejícími programy • manipulace s materiálem – porovnávání počtu, určování počtu, určování vzájemné polohy předmětů – např. zdobení papírového
--	---

<ul style="list-style-type: none"> • porovnat počet • orientovat se v prostoru • orientovat se v pravolevém směru • orientovat se v čase • projevovat schopnost řešit problém • poznat a pojmenovat geometrické tvary ve smyslu spojení pojmu s konkrétní představou • umět své prožitky vyjádřit výtvarně, dramatickou improvizací 	<p>stroměčku dle instrukcí</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřování pocitů slovem, pohybem, kresbou • výtvarné, dramatické vyjádření příběhů, prožitků • pracovat s netradičním materiálem výzdoba třídy, práce s uhem, lepidlem, pytlou
<p>Oblast interpersonální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení • důvěřovat vlastním schopnostem 	<p>Oblast interpersonální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kooperativní činnosti ve skupinách, dvojicích • aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi • hry, činnosti, modelové situace, při nichž se dítě učí respektovat druhého • opakování pravidel soužití ve třídě • psychomotorické hry ve skupinách, dvojicích (kontaktní hry, senzomotorické hry, hry dle volby dětí, činnosti ve skupinách, kdy zodpovídáme za zadaný úkol)
<p>Oblast sociálně kulturní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • být schopné přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých • pozorně poslouchat a sledovat uměleckou produkci (hudební, výtvarnou) • vyjadřovat se zpěvem, hrou na rytmické nástroje i některé melodické nástroje, hudebně pohybovou činností • chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat • dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v MŠ a na veřejnosti • navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství 	<p>Oblast sociálně kulturní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování) • poslech klavírních hudebních skladeb • (ztvárnění pohybem, diskuze o tématu skladby – muzikoterapie) • malba na základě prožitků z vycházky • spolupráce ve skupině při výtvarných a hudebních činnostech • vzájemná spolupráce při hrách a střídání rolí • zpěv písní s využitím dětských hudebních nástrojů • zpěv, pohybová improvizace (např. pohyb zvířátek, podzimní počasí...) • vyjadřování emocí hudbou, hrou na tělo • hudební a hudebně pohybové hry • společná tvorba pravidel soužití ve třídě, v mateřské škole • dodržování společenských pravidel

	<ul style="list-style-type: none"> • využívání rozpočítadel při určování, kdo začne • stolní, pohybové, námětové hry • dramatická cvičení (např. na vytváření vzájemné důvěry, na rozvoj vztahů ve skupině, ve dvojici)
<p>Oblast environmentální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn v přírodě, proměny komentovat, přizpůsobit oblečení • znát, co může ohrožovat zdravé životní prostředí • uvědomovat si, že člověk a příroda se ovlivňují navzájem, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu) • být citlivý k přírodě • mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru (střídání denních i ročních období a jejich příčinách, o koloběhu vody v přírodě, o některých planetách sluneční soustavy). • seznámení s tradicemi Velikonoc • mít poznatky o existenci života před mnoha lety (pravěk, dinosauři) – přemýšlet a vést jednoduché úvahy • dozvídat se nové věci, chápat elementární časové prostory • vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech • znát rizika ve spojení s přírodou i neovlivnitelné (vítr, déšť, sucho, mráz), znát charakteristické vlastnosti sněhu 	<p>Oblast environmentální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznávací vycházky do přírody, pozorování měnící se přírody na zahradě, v lese, ve městě, v okolí MŠ, návštěva hobby marketu • modelové situace s maskoty třídy o špatných způsobech chování k přírodě (dramatické ztvárnění dětmi) • třídění metodických pomůcek s tématem ochrany přírody • diskuzní kruh na téma: Jak chránit přírodu, Co přírodě škodí a jak, Jak se starat o zvířata • návštěva planetária, vyhledávání planet, hvězd a souhvězdí, práce s encyklopedií, atlasem • seznámení s lidovými zvyky • rozlišování přírody živé a neživé, přírodní jevy, ovzduší • využití lupy při experimentech • opakování ekosystému • námětové hry na zachránce přírody • třídění a recyklace odpadu • výzdoba třídy z ekologického materiálu • zhlédnutí dokumentů a příběhů o dinosaurech, pravěké době, vedení diskuzí • kresba, modelování, omalovánky vymřelých živočichů • zaměření na etiku ve smyslu prostředí a já (neničit, netrhat rostliny, dbát o šetření vodou, úklid zahrady, starost o velkoobjemové truhlíky s rostlinami) • vytváření sádrových odlitků přírodnin, pěstitelské práce, pokus s klíčením rostlin

III. Integrovaný blok

Svátky a tradice v mateřské škole

RADOST je světlo, které hřeje
radost se usmívá z obličeje

úsmev je motýlek
s něžnými křídly

odkud pak přiletěl
a kde bydlí?

(Jarmila Konečná, Řetízek, Gramma, Karviná, 1991)

Metodický přehled:

Délka realizace:	Průběžně, jednotlivé svátky jsou součástí tematických celků.	
Věková skupina:	2-7 let	
Základní charakteristika:	<p>Integrovaný blok je cíleně zaměřen na prožitkové učení spojené s poznáním časové posloupnosti průběhu roku v přírodě a ve společnosti (rodina, kolektiv třídy a mateřské školy, společnost ostatních lidí). Společné slavení přináší pozitivní zážitky dětem i dospělým. V případě narozenin budeme akceptovat přání zákonných zástupců, pokud si oslavu narozenin nepřejí, citlivě se s tím vyrovnáme například tím, že dítěti s dětmi zhotovíme „obrázkovou knihu nebo upomínkový list“ nikoli k narozeninám ale pro potěšení. I v případě slavení Vánoc budeme hledat přijatelný kompromis, aby dítě nemuselo v předvánočním období zůstat doma.</p> <p>Hlavním záměrem je umožnit dětem prožít příjemné chvíle radosti a pohody, na které jim může zůstat hezká vzpomínka i v budoucím životě. Děti se učí poznání, že sdílená radost je velmi příjemným okamžikem. Rády připravují drobné dárky pro své rodiče nebo kamarády, podílí se na přípravách společných akcí, účastní se připravených akcí pro ně i členy rodiny. Prožívají radost nejen, když jsou samy obdarovány, ale také když mohou obdarovat druhé. Rozvíjí se jejich identita, pocit důležitosti a sounáležitosti se skupinou, vnímavost k pocitům svým i pocitům a potřebám ostatních.</p>	
Konkretizované očekávané výstupy:	Okruhy činností:	
Oblast biologická: <ul style="list-style-type: none"> • přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů • ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem • doprovázet pohyb zpěvem při rytmických činnostech • postavit se zpříma a udržet správně držení těla po dobu vnější kontroly • ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat 	Oblast biologická: <ul style="list-style-type: none"> • ranní cvičení s motivací říkadél (čertí cvičení), průpravná cvičení • pohybové, hudebně pohybové hry • vystoupení na veřejnosti • práce s nůžkami – vystřihování sněhových vloček • pohybová improvizace – napodobování čertů, andělů... • práce s lepidlem – výroba čertího/vánočního řetězu, zhotovování drobných dárků, práce 	

<p>jemnou motoriku, upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje</p> <ul style="list-style-type: none"> • zacházet s výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami • poznat napsané své jméno 	<p>s papírem, lepenkou – skládky, výroba přání k Vánocům, Velikonocům, ke Dni matek, výroba karnevalových masek</p>
<p>Oblast psychologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projevovat zájem o zvyky a tradice • vnímat zvyky a tradice ve spojení s ročním obdobím • být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem • prožívat radost ze zvládnutého a poznaného • vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení • prožívat a dětským způsobem projevovat své city (radost, soucit, náklonnost, spokojenost, pocit důležitosti) • vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci • mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí • rozlišit zvuky a napodobit rytmus • učit se zpaměti krátké texty • poznat některé hudební znaky • záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity – mikulášská nadílka, přišel k nám Ježíšek, karneval, • zapamatovat si jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkony, krátký rytmický celek • rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie • využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí • objevovat význam ilustrací, soch, obrazů • přicházet s vlastními nápady 	<p>Oblast psychologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyprávění a četba k tématu Vánoce, Masopust, Velikonoce, Karneval... • jaro – Velikonoce ve smyslu vítání jara, slavení Dne maminek, jarní vystoupení pro seniory, oslava Dne dětí • léto – Zahradní slavnost a rozloučení s předškoláky • podzim – loučení s broučky a podzimem, poděkování za dary přírody • zima – pečení perníčků, mikulášská nadílka, nadělování od Ježíška, vánoční tvořivé dílny v MŠ a vystoupení v domově pro seniory • gymnastika mluvidel, přednes básniček • procvičování správné výslovnosti s využitím jazykolamů • nácviky písní • individuální i skupinové rozhovory o tom jak připravujeme a prožíváme Vánoce doma s rodinou • poznávání vánočních a velikonočních tradic (rozkrojení jablíčka, pouštění skořápky od oříšku na vodě, betlém...; barvení vajíček, pletení pomlázky...) • nadělujeme ptáčkům – pozorování krmítka, doplňujeme zásoby • tanec s hudbou – využití stužek, obručí, šátků, dětských hudebních nástrojů, příprava vystoupení • stavění „Pekla“, „Nebe“ z polikarpovy stavebnice, dle fantazie si vytvořit a nazdobit peklo, nebe, vymyslet si čertí nebo nebeské jméno • námětové hry motivované citovým zážitkem (Vánoce, mikulášská nadílka...) • vyjadřování pocitů slovem, pohybem, kresbou

<ul style="list-style-type: none"> • slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché nápady, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus omyl • respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých • umět kooperovat, dohodnout se s ostatními • umět se přizpůsobit změnám • přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit • přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce 	
<p>Oblast interpersonální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ctít oslavy narozenin • rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání • chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat • porozumět běžným projevům emocí a nálad (vnímat, že jiné dítě je smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost) • spoluvytvářet prostředí pohody 	<p>Oblast interpersonální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vytvoření rituálu pro oslavu narozenin, společné oslavy • účast na přípravě akcí třídy a mateřské školy • výzdoba třídy a společných prostor mateřské školy • dramatická cvičení (např. na vytváření vzájemné důvěry, na rozvoj vztahů ve dvojici a ve skupině...) • společné pečení vánočních perníčků • výroba ozdob na třídní vánoční stromček • ochutnávka vánočního cukroví, rozhovor o tom jaké nám chutná, jak mamince pomáháme při pečení, z čeho se peče – ochutnávka surovin (oříšky, kokos, sušené ovoce...) • společné řešení konfliktů, vycítit potřebu druhého
<p>Oblast sociálně kulturní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umět ve styku s dětmi i dospělými vyslechnout sdělené, střídat se v komunikaci • pochopit funkci rodiny a jejich členů • cítit se plnohodnotným členem skupiny • v kulturních místech, (např. v divadle, galerii, muzeu, výstavě), respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání • vyjadřovat se zpěvem, hrou na hudební nástroje, rytmizací, výtvarným projevem 	<p>Oblast sociálně kulturní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznamování s vánočními a velikonočními básněmi, koledami • výtvarné a pracovní činnosti motivované svátky a tradicemi • výroba dárečku pro rodiče • komunitní kruh, diskuzní kruh, dodržování zásad pro komunikaci • výroba masek – čertí rohy, andělská hvězda, mikulášská čepice, karnevalové masky • prožití vánoční nadílky v mateřské škole • vánoční tvořivé dílny – návštěva rodičů v MŠ, společná příprava Vánoc

	<ul style="list-style-type: none"> • návštěva domova pro seniory, centra města na Vánoce • společná zahradní slavnost a rozloučení s předškoláky
<p>Oblast environmentální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje) • mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav • ctít oslavy svátků a slavností • spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně) 	<p>Oblast environmentální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozhovor, jak se slaví Vánoce u nás a v jiných zemích (Santa Klaus, Děda Mráz...) • rozhovor, jak se slaví Velikonoce • seznámení dětí s pojmem advent, adventní věnec, jeho význam a tradice • seznámení dětí se symboly Velikonoc (velikonoční vejce, pomlázka) • práce s literárními texty, využívání encyklopedií • kognitivní činnosti (diskuze nad problémem, vyprávění, poslech, objevování) – změny v přírodě, vánoční a velikonoční zvyky

IV. Integrovaný blok

Ve školce je hodně knih, podívej se, co je v nich

KNIHA je domeček
plný dětí
jestli je poznat chceš
otevře se ti.

Bydlí v něm obrázky
říkánky, slova
kniha je všechny
pod střechem schová.

(Jarmila Konečná, Řetízek, Gramma, Karviná, 1991)

Metodický přehled:

Délka realizace:	Průběžně
Věková skupina:	2-7 let
Základní charakteristika:	<p>Zaměříme se na práci s knihou s cílem vzbudit v dětech zájem o knihy různého charakteru – pohádkové, s dětským hrdinou, prózu i verše s cílem podpořit čtení dětem doma i v mateřské škole. Zaměříme se na oblast předčtenářské gramotnosti u dětí s cílem najít si vztah ke knihám, umět je použít v podobě encyklopedie, umět vyslechnout a reprodukovat slyšený text, popisovat obrázky. Děti si mohou vyrobit své obrázkové leporelo nebo sešitovou knížku.</p> <p>Prostřednictvím lidových i umělých pohádek, bajek a příběhů s dětským hrdinou vést k rozlišování a hodnocení chování pohádkových hrdinů, vést k pojmenování charakterových vlastností. Prostřednictvím literárních textů rozvíjet verbální i neverbální komunikaci, slovní zásobu, vyjadřování a paměť. Vést k záměrnému naslouchání a k reprodukci v souvislých větách. Pohádky využít k dramatizaci, k seznamování s různými druhy loutek. Ukázat dětem knihu jako zdroj poznání, pracovat s atlasy, encyklopediemi, seznamovat se s životem v dálných krajinách.</p> <p>Využívat prožitkové aktivity (výstava pohádkových knížek, návštěva knihovny, návštěva divadelního představení) k osvojování si základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností.</p>
Konkretizované očekávané výstupy:	Okruhy činností:
<p>Oblast biologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i ve sněhu • dodržovat pravidla bezpečnosti a chování při zimních hrách a sportech • napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary (např. písmena) • zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami 	<p>Oblast biologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry a hry ve skupinách, hudebně pohybové hry • ranní cvičení s motivací (např. zvířata, pohádkové postavy) • zdravotní cviky zaměřené na správné držení těla • soutěživé hry ve dvou družstvech • cvičení venku na čerstvém vzduchu • mačkání papíru

<p>a materiály, vyjádřit své představy pomocí výtvarných technik</p> <ul style="list-style-type: none"> • samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky a zipy • znát základní zásady zdravého životního stylu např. o pozitivních účincích sportu, o faktorech poškozujících zdraví, poznat co prospívá a co škodí zdraví, znát základní části lidského těla 	<ul style="list-style-type: none"> • využití pobytu venku k soutěživým hrám • každodenní provádění pravidelně se opakujících úkonů sebeobsluhy • zařazování grafomotorických činností s motivací vycházejícím zážitku ze společné hry při pobytu venku • vystřihování a skládání podle předkreslených linií (např. postavy z pohádky) • práce s nůžkami, lepidlem, a drobnými dekoracemi při výrobě knih • zdolávání terénních překážek
<p>Oblast psychologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií • znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (svoje jméno, příjmení adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek) • dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, umět komentovat zážitky a aktivity • dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu) • odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat • poznat napsané své jméno • v kulturních místech, (např. v divadle, galerii, muzeu výstavě), respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání • soustředěně poslouchat pohádku, divadelní hru (např. sledovat divadelní představení a následně ho reprodukovat), umět se soustředit na činnost a udržet pozornost • zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho, • seznámit se s pojmem ilustrace, ilustrátor • poznat a vyhledat slova protikladného významu, podobného významu • sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu 	<p>Oblast psychologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hledání odpovědí na otázky typu Co by se stalo, kdyby... v souvislosti s faktory poškozujícími zdraví, způsoby ochrany zdraví (práce s encyklopediemi) • rozvíjení souvislého vyjadřování: vyprávění zážitků z divadelních představení, příběhů a pohádek.... • četba příběhů s různým tématem • určování typických znaků ročních období (prostřednictvím pozorování, obrázků, knih) • individuální rozhovory o prožitcích s rodiči • návštěva základní školy (předškolní děti) • pozorování ptáků a dalších zvířat, vyhledávání v atlasech • čtení knih na pokračování, čtení a vyprávění pohádek (F. Hrubín, B. Němcová...) • rozlišování charakterových vlastností pohádkových postav (lakomý, hodný, ochotný...) • komunitní kruh (uvědomování si vlastních povahových vlastností a vlastních prožitků – smutek, radost, zloba... z čeho jsem byl smutný, co mě rozzlobilo, způsobilo radost, jakou mám teď náladu...) • námětové hry (motivované pohádkami) • motivační procházky např. návštěva knihovny, knihkupectví apod. • konstruktivní hry ve dvojicích, trojicích • pracovní listy a grafomotorická cvičení • vyhledávání antonym – hra „řekni to naopak“

<ul style="list-style-type: none"> • poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvořky (např. použít nějaký symbol) • rozpoznat geometrické tvary (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník) • napodobit základní geometrické tvary (např. čára svíslá, vodorovná, křížek, kruh...) • napodobit některá písmena • rozlišovat roční období a jejich typické znaky • poznat a pojmenovat některé druhy ptáků a zvířat • znát některé dětské knihy a vyprávět o nich • umět to, co prožívá vyjádřit slovně 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s obrázky – vyhledávání různých obrázků se shodným slovním označením (synonyma) • poslech pohádek, příběhů, rozbor textu • dokončování příběhů, vymyšlení různých variant • vyhledávání informací v knihách a encyklopediích podle obrázků, symbolů, značek • návštěva Divadla loutek • dramatická cvičení (na rozvoj vnímání, na skupinové cítění...) • grafomotorická cvičení • manipulace s geometrickými tvary, jejich třídění, pojmenování, vytváření různých obrazců • pozorování ptáků, práce s obrázky ptáků, některých zvířat, vyhledávání informací o jejich životě v encyklopediích • „podepisování“ svých výtvořů jménem nebo nějakým symbolem, opisování svého jména
<p>Oblast interpersonální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci, podmínky), uvědomovat si příjemné a nepříjemné prožitky • využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla apod.) • chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí, a že je to přirozené • rozvíjet jemnou motoriku a manipulační schopnosti při výrobě masek, spolupracovat s ostatními při karnevalové výzdobě 	<p>Oblast interpersonální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • řešení konfliktů dle dohodnutých pravidel • prožívání radosti z dáreků nadělených v mateřské škole • individuální i skupinové rozhovory o prožitcích z návštěvy divadla • výroba plošných papírových loutek, karnevalových masek • výtvarné a pracovní činnosti motivované pohádkami • námětové hry s motivací pohádkových hrdinů (na princezny, na rytíře...) • hry, modelové situace, při nichž se děti učí respektovat druhého – jeho chování, schopnosti, dovednosti
<p>Oblast sociálně kulturní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenovávat povahové vlastnosti • projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce a úsilí • pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (literární, filmovou...) • respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění 	<p>Oblast sociálně kulturní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunitní kruh (uvědomování si vlastních povahových vlastností a vlastních prožitků – smutek, radost, zloba... z čeho jsem byl smutný, co mě rozzlobilo, způsobilo radost, jakou mám teď náladu...) • dramatizace pohádek, vyprávění za pomoci jednoduchých loutek, rozbor textu, pojmenování vlastností jednotlivých postav

	<ul style="list-style-type: none"> • zhlédnutí pohádky v Divadle loutek, dodržování společenských pravidel • seznamování s pojmy spojenými s divadlem (herec, kulisy, podium...) • dodržování pravidel chování ve třídě
<p>Oblast environmentální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovat se v prostředí MŠ, vyznat se v blízkém okolí) škola, hřiště, lékař, obchod, pošta, zastávka), • poznat a pojmenovat některé druhy zvířat (přezimující u nás) • zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si např. změn v přírodě, proměny komentovat, přizpůsobit oblečení (rozlišovat pocit chladu a tepla), umět rozlišovat oblečení podle ročního období • znát rizika ve spojení s přírodou i neovlivnitelné (vítr, déšť, sucho, mráz), znát charakteristické vlastnosti sněhu 	<p>Oblast environmentální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procházky do okolí mateřské školy • pozorování přírody a jejich proměn • pozorování a pojmenování ptáků • pokusy se sněhem (rozpuštění sněhu, zjišťování kolik obsahuje nečistot, proč se sníh teplem roztápí...) • pozorování skutečných jevů v přirozených podmínkách (mráz, vítr, déšť, duha...)

V. Integrovaný blok

Já a moje rodina

MAMINCE pošeptám dědečkovi žížaly tatínkovi obrázek babičce vojáčka mamince kytičku
 co komu dneska dám aby chytil ryby který se mu líbí kdyby se bála aby se smála.

(Jarmila Konečná, Řetízek, Gramma, Karviná, 1991)

Metodický přehled:

Délka realizace:	Průběžně
Věková skupina:	2-7 let
Základní charakteristika:	<p>Záměrem je seznámit děti s pojmy rodina a domov. Integrovaný blok věnujeme poznávání rodinných vztahů – kdo patří do naší rodiny, role matky a otce, co znamená mít domov. Znat a vyjmenovat nejbližší členy své rodiny – rodiče, sourozence, vnímat jejich vzájemné vztahy a spolupráci, vyjmenovat také ostatní členy rodiny a správně pracovat s pojmy – prarodiče, tety, strýčkové, bratrance, sestřenice. Seznámíme děti s poznatkem, proč je důležité znát svou adresu a jaká významná místa jsou v našem městě. Uvědomovat si emoce a city vůči rodině, popsat jednotlivé emoce, jako mít rád, být smutný a veselý, rozzlobený, emoce, které s rodinou souvisí. Pomocí různých scének emoce vyjádřit. Popsat své rodiče slovně i výtvarně, ztvárnit jejich zaměstnání pantomimicky, pomocí dramatizace. Popsat, co mají na rodičích rádi, co se jim líbí, jak vypadá maminka a tatínek.</p> <p>V souvislosti s plynutím času získat informace o narození miminka a růstu lidského těla. Uvědomit si individuální rozdílnost a možnosti každého lidského těla při nejrůznějších fyzických aktivitách, být tolerantní vůči ostatním, v rámci svátku Den matek se zaměřit na uvědomění si citového vztahu mezi matkou a dítětem, na pomoc mamince.</p> <p>Orientovat se v řemeslech a zaměstnáních svých rodičů, učit se ocenit a respektovat význam lidské práce. Prostřednictvím poznávacích vycházek se seznamovat s městem, místem a prostředím, ve kterém žijí. Vytvářet pozitivní vztah k městu, ve kterém žijí, seznamovat s významnými budovami ve svém okolí, v okolí bydliště a jejich účelem.</p> <p>Seznámit se blíže s místy a průmyslem charakteristickým pro Ostravu – doly, horníci, Vítkovice, dále s vědou a technikou, s technickými přístroji, se kterými se setkávají. Seznámit se s naší zemí, její historií, krajinou a státními znaky.</p> <p>Zařadit téma dopravní výchovy, kdy si děti budou upevňovat základní pravidla chování na ulici a na chodníku, při přecházení přes silnici, rozumět světelné signalizaci, chápat základní dopravní značky. Seznámit děti se záchrannými složkami a jejich významem, s různými druhy dopravy. Poznátky a dovednosti získávat především přímým prožitkem.</p>

Konkretizované očekávané výstupy:	Okruhy činností:
<p>Oblast biologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládat nižší překážky, různé druhy lezení • být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v zacílené i spontánní aktivitě • pracovat se stavebnicemi, skládankami (stavět z kostek), navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku • kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů • udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce • mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách • projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám • znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci) • vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat) 	<p>Oblast biologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • překážková dráha – využití různých pomůcek k vytvoření nižších překážek – kužely s plastovými tyčemi, lavička, popř. využití strachového pytle – motivace „cesta městem“ • lezení po žebřinách, prolézání komínem (z molitanových kostek) – jako kominík, PH „Na kominíka“ (prolézání mezi nohama dětí, které stojí za sebou v komínu) • stavění domů či modelu města z dřevěných kostek, z polikarpovy stavebnice, z molitanových kostek • navlékání korálků – „pro maminku“ • vyrábění prostorového modelu městečka z kartonových krabic • tematická hra s padákem („jak to vypadá u maminky v bříšku“) • zdravotní a relaxační cvičení – grafomotorické cvičení s motivací kuchaře (hnětení těsta, solení, lepení na prsty), psaní dopisu mamince (na záda kamarádovi, ve dvojicích) • cvičení venku, zdolávání terénních překážek, procvičování pravidel chování na chodníku a na ulici • práce s obrazovým materiálem, prohlížení encyklopedií o lidském těle • povídání o možných nebezpečích, o udržování odstupu vůči cizím osobám – např. pohádka „O kůzlátkách“ – dramatizace, příběhy s dětským hrdinou...
<p>Oblast psychologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa) • dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty) 	<p>Oblast psychologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunitní kruh na téma: moje rodina, můj dům, profese rodičů, vysněné profese dětí, význam různých profesí, významná místa v Ostravě, naše země a její historie... • četba příběhů na pokračování • pantomima – např. povolání, vyjádření různých rodinných situací neverbálně, nálady maminky (rozzlobená, milá, veselá) • individuální práce s dětmi – rytmizování slov,

<ul style="list-style-type: none"> • poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu • správně reagovat na světelné a akustické signály • rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto) • odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat • zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu • záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu) • uplatňovat postřeh a rychlost • vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.) • dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek • rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení) • rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky) • orientovat se v prostoru podle slovních pokynů • orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne) • rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu) • chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček) • řešit labyrinty (sledovat cestu) 	<ul style="list-style-type: none"> hledání rýmů – rýmované hádanky, obrázkové čtení... • pracovní listy zaměřené na hledání rozdílů, skládání puzzle, pexeso např. motivované druhy profesí • charakterizovat různé druhy povolání – přiřazovat podstatné znaky k profesím, např. formou obrázků, předmětů, dále orientovat se v rozdílech pohlaví – skládanky, názorné obrázky, příklady, tvořit logické dvojice • říkanky, písničky, dramatizace pohádky, různé scénky, námětové hry na rodinu, na povolání, na dopravní policii... • povídání o vlastních prožitcích, jejich vybavení a umělecké ztvárnění • pohybové hry s pohybem na dohodnuté znamení – bubínek, slovní pokyn, klavír, akustické znamení – obrázek atd. • obrázkové čtení, vypravování děje na obrázku – skládání příběhu z obrázkových karet a vypravování • poznávání významů některých symbolů – označení budov, uniformy, dopravní značky, vlajky, dále tvoření vlastních piktogramů, vlajky... • hry na hledání ukrytého předmětu po prostoru – orientace v prostoru na slovní pokyny, převádění „nevidomého“ • skládání obrázkových skládaček podle posloupnosti děje • pracovní listy na procvičování počtu, k číslicím dokládat konkrétní názorné předměty v uvedeném počtu, procvičování počtu na konkrétních členech rodiny – názorně podle fotografií • řešení různých problémů, rozvoj kreativního myšlení – hledání možných řešení, hypotéz – doplňování konce příběhu, hledání alternativních závěrů, uvažování o nich • v komunitním kruhu pravidelně hodnotit vlastní výtvarná či pracovní díla, taktéž díla svých kamarádů, zhodnotit klady a zápory, umět
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • samostatně se rozhodnout v některých činnostech (např. zvolit si hru, činnost) • vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je • verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle) • přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na pobytu v přírodě jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ) • umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit) • přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč) • plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč) • přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit • plnit činnosti podle instrukcí • přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese • přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek) 	<p>přijmout vlastní drobný neúspěch</p> <ul style="list-style-type: none"> • povídání o věkových rozdílech mezi lidmi – pomoc mladším kamarádům ve třídě • prohlížení map, knih, pohlednic a propagačních materiálů rodného města a České republiky, tvoření vlastní mapy – okolí MŠ • četba pověsti „O praotci Čechovi“ – společná diskuse nad příběhem, popřípadě výtvarné ztvárnění
<p>Oblast interpersonální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky) • rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání • vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení • k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se 	<p>Oblast interpersonální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • příběhy s dětským hrdinou • dramatizace a scénky, námětové hry např. na obchod, kadeřnictví, na MŠ – procvičovat komunikaci s dospělým • skupinové činnosti a úkoly, důraz na spolupráci • využívání skupinových činností, popřípadě prací ve dvojicích – starší děti s mladšími • rozhovory o rodině, popisování členů rodiny

<p>chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří) 	<p>a jejich vlastností – starý/mladý, malý/velký, muž/žena</p> <ul style="list-style-type: none"> • řešení konfliktů dle dohodnutých pravidel
<p>Oblast sociálně kulturní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy • pochopit funkci rodiny a jejich členů • orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování • reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play) • projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí • vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.) • všimnout si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.) • zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše) 	<p>Oblast sociálně kulturní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • námětové kresby – můj domov, čím bych chtěl být, moje rodina • pantomimická vyjádření, krátké dramatizace, použití loutek • zachycení a vyjádření svých pocitů a prožitků – slovně, scénkami, výtvarně, pracovně • v pracovní činnosti využívání různých materiálů – krabice, lepenka, přírodniny, textil... • dramatické scénky – rozlišování společensky nežádoucího chování • soutěživé hry, prosociální hry • poznávací vycházky do centra města, pozorování různých památek, zajímavých staveb, významných budov
<p>Oblast environmentální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientovat se v prostředí MŠ, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště) • mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co 	<p>Oblast environmentální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • návštěva různých zařízení v okolí MŠ – poznávání profesí v přirozeném a reálném prostředí, možná spolupráce s rodiči – obchod, pošta, veterinární ordinace, kadeřnictví, policie, knihovna... • výlety a procházky po kulturních památkách a významných místech města • dopravní hry na zahradě s pomocí koloběžek,

<p>prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)</p> <ul style="list-style-type: none"> • mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události) • chápat základní pravidla chování pro chodce • vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat • ctít oslavy narozenin, svátků, slavností • uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu) 	<p>kreslení semaforu, rozdělování rolí – policista, chodec, řidič</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozorování rozdílů mezi přírodou a městem (les versus sídliště) • výtvarné a pracovní ztvárnění nevhodného a vhodného způsobu chování člověka ke svému životnímu prostředí (pěkné čisté prostředí k bydlení versus odpadky po zemi, nevhodné chování k přírodě...) • pěstitelské práce na školní zahradě • poslech místních pověstí a pohádek • tvorba plánu města, bydliště, okolí • využívání encyklopedií
---	---

VI. Integrovaný blok

Cestujeme po světě na té naší planetě

Víc pohádek vypravuj mi o dalekém putování
o kouzelné hoře za deváté moře.

(Jarmila Konečná, Řetízek, Gramma, Karviná, 1991)

Metodický přehled:

Délka realizace:	Průběžně	
Věková skupina:	2-7 let	
Základní charakteristika:	<p>Formou pomyslného cestování po mapě se naučit pojmenovat různé národnosti a rasy – Evropan, Japonec, Eskymák, Indián, Černoch... Uvědomovat si rozdíly ve způsobech života, v užívání rozdílných jazyků v různých zemích a kulturách. Okolní svět je pro nás zajímavý, různorodý nikoli nepřátelský. Posilovat kamarádské vztahy. Přiblížit dětem zajímavá místa na naší planetě Zemi, ta která nevidíme v naší přímé blízkosti – moře, džungle, pouště. Rozvíjet poznatky o exotických zvířatech.</p> <p>Zařadit téma dovolených, letní přírody, blížících se prázdnin. Poučit děti o bezpečném chování po dobu prázdnin – v lese, u vody apod.</p> <p>Realizace tematického celku v rámci prázdninového provozu mateřské školy.</p>	
Konkretizované očekávané výstupy:	Okruhy činností:	
<p>Oblast biologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • běhat, skákat, užívat při cvičení různé náčiní a náradí • vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu • otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace • přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru • zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami a materiály • zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji 	<p>Oblast biologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procvičování rovnováhy s využitím lavičky, balanční dráhy, různých cvičení (holubička, stoj na jedné noze) • využití známých pohybových her dle přání dětí realizovaných v MŠ, na školní zahradě • zařazení atletických prvků na hřišti ZŠ (skok do písku, běh) • hry se stavebnicemi na zahradě mateřské školy • procvičování lokomočních cviků, zařazování gymnastických prvků • příprava soutěží, zábavných činností k oslavě Dne dětí • práce s modelínou a keramickou hlinou – zhotovení exotického zvířete (chobotnice, krab, želva...) 	

	<ul style="list-style-type: none"> • stavby z písku – rozvoj představivosti • měření těla (celková výška, objem různých částí těla...), vnímání rozdílů mezi dětmi • komunitní kruh – vytváření modelových situací a jejich společné řešení, předcházení jejich vzniku
<p>Oblast psychologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit • bránit se projevům násilí • vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce • rozkládat slova na slabiky, vyčlenit hlásku na počátku slova • rozlišit krátké a dlouhé samohlásky • improvizovat a hledat náhradní řešení • experimentovat s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny) • rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět • rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, stejně těžký...) • projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat • nechat se získat pro záměrné učení • odlišit hru od systematické povinnosti • projevovat zájem, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie), vyhledávat v nich informace • napodobit některá písmena (podepsat se tiskacím písmem) • umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat i o tom, co neudělat, odmítnout...) • snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor • odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc) • rozhodovat sám o sobě (o svém chování) 	<p>Oblast psychologická:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestavování skládanek (dělené obrázky – národnosti) • diskuzní kruh – poukazovat na důležitost společenských návyků, chování k druhým lidem, vzájemná pomoc, vcítění se do druhého • práce s knihami, atlasy, globusem – vyhledávání světadílů, seznámení s některými vlajkami • v encyklopediích vyhledat a okomentovat obrázky různých lidských ras • hudební činnosti – zpěv známých písní, využití rytmických nástrojů, samostatný přednes básní, písní naučených přes rok • individuální rozhovory s dětmi – kam pojedou o prázdninách, cestování do jiných zemí • volné tvoření dle zájmu dětí – kreslení, malování, stříhání, lepení • fyzikální pokusy – nebát se experimentovat (s přírodninami, s rostlinami, rozlišovat lehké a těžké předměty) • poslech hudby – poslech písní v jiných jazycích, vědět že lidé v různých zemích se dorozumívají jinými jazyky • seznamování s letním obdobím – doba prázdnin, dovolených, poučení o bezpečnosti, zdraví • hry se slovy – rytmizace, poznávání první a poslední hlásky ve slově, sluchové rozlišování délky hlásek • zpracování různých materiálů (např. plastu, drátků, přírodních materiálů) • vyhledávání informací v knihách, encyklopediích • porovnávání hmotnosti různých předmětů • manipulační činnosti s předměty – řazení podle instrukcí (orientace v prostoru, pravolevá orientace...)

<p>Oblast interpersonální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému) • chápat, že každý je jiný (každý jinak vypadá, rozdíly v užívání mateřského jazyka, v kultuře, rozdílné lidské rasy) • spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem • bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, bránit se posmívání...) • nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout 	<p>Oblast interpersonální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prohlížení fotografií dětí z jejich cest • uspořádání výstavek výtvarných prací dětí • námětové hry – cestování lodí, letadlem • hry s obrázky – lidské rasy, exotická zvířata • kooperativní hry • řešení modelových situací na téma: ubližování, komunikace apod. • vyprávění a poslech pohádek, příběhů s etickým obsahem a poučením, pohádek jiných národů, příběhů dětí z jiných zemí
<p>Oblast sociálně kulturní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy • zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, knížkami • navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství 	<p>Oblast sociálně kulturní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kooperativní hry, námětové hry
<p>Oblast environmentální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomovat si, že jak svět přírody, tak svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý • mít poznatky o existenci jiných národů a kultur • mít poznatky z nejrůznějších oblastí života (poznatky o živé a neživé přírodě, poznatky o lidech a jejich životě, o kultuře) 	<p>Oblast environmentální:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hra s globusem • třídění odpadu, úklidové činnosti, péče o truhlíky, záhonek • pozorování skutečných věcí, jevů a dějů v přirozených podmínkách • pozorování změn v přírodě, počasí, pojmenování ročního období • výtvarné zpracování podoby naší Země – kontinenty, pohled z vesmíru... • využívání encyklopedií

6.2. Projekty

Mateřská škola vypracovává různé projekty. Projekty jsou krátkodobého i dlouhodobého charakteru a různých zaměření. Projekty tvoří samostatnou přílohu ŠVP PV.

Předškolička

Charakteristika

Hlavním cílem projektu je vytvořit dětem MŠ příznivé podmínky pro plynulý přechod do prvního ročníku ZŠ a současně usnadnit dětem adaptaci na nové prostředí mateřské školy. Má-li být školní docházka přínosná, musí být každé dítě na jejím startu povzbuzováno k sebedůvěře ve své síly a k nové roli. Aby příchod dětí z MŠ do ZŠ probíhal bez stresu a bez adaptačních potíží je nutná úzká a kvalitní spolupráce obou škol. Konkretizováno v příloze ŠVP PV: Plán spolupráce se ZŠ Gen. Píky.

Celé Česko čte dětem

Charakteristika

Projekt je zaměřen na emoční i jazykový rozvoj. Rozšiřuje znalosti, zlepšuje soustředění a usnadňuje učení.

Prostřednictvím každodenního čtení rozvíjíme u dětí jazyk, paměť i představivost. Učíme je myšlení. Formujeme čtecí návyky a podporujeme získávání vědomostí pro celý život.

K naplnění projektu budeme využívat četby z pohádkových knih, ale také knihy s dětským hrdinou i další jiné příběhy. Součástí projektu bude i prožitkové učení – návštěvy knihovny, knihkupectví a další.

7. Evaluační systém a pedagogická diagnostika

Autoevaluace neboli sebehodnocení mateřské školy je hodnotící proces, jehož hlavním cílem je dopad výsledků tohoto procesu na další zkvalitňování práce mateřské školy. Autoevaluace není samoučelným procesem, ale má poskytovat kvalitní a co nejobektivnější zpětnou vazbu.

Smyslem kvalitně zpracovaného hodnotícího systému je získat objektivní informace o vnějších i vnitřních oblastech činnosti mateřské školy.

1. Oblasti evaluace
2. Kritéria evaluace
3. Nástroje, prostředky evaluace
4. Kdy, jak často bude evaluace probíhat
5. Kdo se na evaluaci bude podílet
6. Struktura evaluace mateřské školy

7.1. Oblasti evaluace

- Podmínky ke vzdělávání:
Evaluace bude probíhat ve všech oblastech podmínek ke vzdělávání, stanovených RVP PV. Jedná se o podmínky věcné, psychosociální, životosprávné, organizace, řízení mateřské školy, personální a pedagogické zajištění a spoluúčast zákonných zástupců. Hledáme rizikové oblasti našich podmínek a cesty k jejich optimalizaci, zkvalitňování.
- Průběh vzdělávání:
Ve vzdělávacím procesu probíhá evaluace vzdělávacích programů, souladu mezi ŠVP PV a TVP PV, je sledováno plánování a příprava výchovně vzdělávacího procesu – úroveň vzdělávacího procesu, práce jednotlivých zaměstnanců (i součinnost nepedagogických zaměstnanců), včetně spolupráce s rodilou mluvčí, úroveň dokumentace, odpovídající metody a formy, komunikace s dítětem, individuální přístup, úroveň práce v individualizovaných aktivitách.
- Výsledky vzdělávání:
Výsledky vzdělávání jsou sledovány v rámci integrovaných bloků, v rámci třídy, u jednotlivých dětí. Sledujeme, jsou-li u dítěte naplňovány kompetence ze všech oblastí RVP PV, zda se nám daří v rámci jednotlivých integrovaných bloků naplňovat očekávané kompetence a zda zasahují všechny oblasti. Zda jsou témata na úrovni tříd vhodně zpracovaná s ohledem na zařazování anglického jazyka do vzdělávání. Nejde o kvantitu slovíček, ale o kvalitu komunikace na pasivní a zejména aktivní úrovni. Sledujeme individuální pokroky u jednotlivých dětí a tomu přizpůsobujeme nabídku. V rámci třídy sledujeme, jestli se nám daří naplňovat výstupy, které jsme si sami nadefinovali.

7.2. Kritéria evaluace

Kritéria pro hodnocení konkrétních pedagogických činností, podmínek a kvality výsledků odvozujeme ze základních požadavků na předškolní vzdělávání, které jsou vyjádřeny v RVP PV.

Kritéria evaluace ŠVP PV:

Cílem evaluace ŠVP PV je prověřit, zda byly v souladu se ŠVP PV naplněny podmínky, průběh a výsledky vzdělávání včetně cílů stanovených pro daný školní rok.

Evaluační zpráva ŠVP PV bude zpracována vždy na konci školního roku v písemné podobě a projednána na pedagogické radě, konané před začátkem nového školního roku.

Obsah závěrečné evaluační zprávy tvoří:

- I. Základní údaje o mateřské škole
- II. Sledované oblasti a cíle hodnocení, výsledky hodnocení, opatření:
  1. Podmínky a jejich vliv na vzdělávání.
  2. Průběh a výsledky vzdělávání.

3. Hlavní cíle ŠVP PV pro aktuální školní rok a hodnocení dosažených výsledků.
III. Cíle ŠVP PV pro následující školní rok stanovené na základě evaluace.

Kritéria evaluace TVP PV:

Základní kritéria pro evaluaci TVP PV určuje ŠVP PV, jsou jednotná a závazná pro všechny třídy.

Cílem evaluace TVP PV je prověřit průběh a výsledky vzdělávání, zda jsou v souladu s celkovou koncepcí ŠVP PV, s konkrétními vzdělávacími cíli v jednotlivých oblastech rozvoje dítěte a zda jejich průběžné uplatňování směřuje k dosahování dílčích kompetencí, které jsou základem pro postupné budování kompetencí klíčových. Vyhodnocena bude také kvalita spolupráce s rodilou mluvčí a zařazování bilingvní výuky do vzdělávání.

Evaluace učitelů ve třídě vychází z každodenní diskuze a výměny zkušeností: projevy dětí, co děti znají, co ne, co se dařilo, co ne a proč? Každodenní evaluace ve třídě se bude účastnit i rodilá mluvčí.

Po ukončení každého tematického celku bude provedena zpětná vazba, bude vyhodnoceno plnění záměrů, volba činností a stanoveny východiska pro další práci, včetně realizace bilingvního vzdělávání ve zmíněném časovém úseku.

Záznamy o dětech budou vypracovány vždy dle potřeby, nejméně 2x ročně.

Individuální plány rozvoje budou vypracovány na základě doporučení SPC a žádosti zákonných zástupců.

Evaluační zpráva třídy bude zpracována na konci školního roku a bude obsahovat evaluaci třídy za daný školní rok.

Přehled evaluačních činností ve třídě:

Vyhodnocení dne:

Každodenní diskuze a výměna zkušeností mezi oběma učiteli, rodilou mluvčí ve třídě: projevy dětí, co děti zaujalo, co ne, co se zdařilo, co ne a proč?

Zpětná vazba tematického celku:

Podmínky, organizace, klady, zápory, východiska pro další práci – vždy po ukončení TC.

Záznamy o dětech:

Vypracovat na základě diagnostické činnosti: zápisy nejméně 2x ročně a z průběžných pozorování dle potřeby.

Individuální vzdělávací plány:

Vypracovat na základě doporučení SPC a žádosti zákonných zástupců.

Evaluační zpráva:

Pololetní, která bude provedena ústně na pedagogické radě a na závěr školního roku písemná, včetně námětů pro další období, pokud je to možné.

Kritéria pro závěrečnou evaluační zprávu:

- **Podmínky vzdělávání:**
  - Věcné
  - Životospráva
  - Psychosociální
  - Organizace
  - Řízení mateřské školy
  - Personální a pedagogické zajištění
  - Spoluúčast rodičů
- **Průběh a výsledky vzdělávání**

U každé oblasti je nutno uvést klady, zápory, závěry a opatření. Stanovená koncepce TVP PV pro daný školní rok vychází z hlavních záměrů ŠVP PV, z analýzy dětské skupiny, důsledné znalosti dětí, jejich konkrétních možností, schopností i vzdělávacích potřeb, optimálního klimatu třídy a dobré spolupráce se zákonnými zástupci.

7.3. Nástroje a prostředky evaluace

Ke sběru informací během autoevaluace budou sloužit zejména tyto nástroje a prostředky evaluace:

- analýza dokumentů MŠ, třídy,
- analýza produktů dětí,
- diskuze,
- dokumentace o dětech, učitelích,
- dotazník,
- hospitace, vzájemné hospitace,
- informace ze tříd na pedagogických radách,
- osobní portfolio dítěte, učitele, mateřské školy,
- pozorování,
- práce s rámcovými cíli,
- rozhovor,
- záznamy a zprávy o kontrolách a hodnoceních,
- záznamy z pedagogických rad a provozních porad.

7.4. Kdy a jak často bude evaluace probíhat

Časové rozpětí evaluace bude záležet na předmětu evaluace. V jiných časových intervalech bude probíhat evaluace výchovně vzdělávacího procesu, v jiných podmínkách mateřské školy.

Evaluuovat budeme vždy v těchto situacích:

- když chceme zjistit, jak jsme úspěšní či neúspěšní, v čem a proč,
- když potřebujeme vyřešit problém, který lze podle předem daných kritérií porovnat,
- když potřebujeme zjistit, jak se nám daří naplňovat stanovené cíle a konkrétní plánované úkoly,
- když chceme něco zlepšit, zkvalitnit,
- operativně vždy, kdy je to třeba.

7.5. Kdo se na evaluaci bude podílet

Na autoevaluaci mateřské školy se budou podílet: vedení mateřské školy, pedagogičtí pracovníci i nepedagogičtí zaměstnanci mateřské školy, zákonní zástupci, Česká školní inspekce.

8. Závěr

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání byl vypracován v souladu s RVP PV. Na jeho tvorbě se podílel pedagogický i nepedagogický personál mateřské školy pod vedením ředitelky. Jedná se o základní pedagogický dokument vzdělávací práce mateřské školy.

Při zpracování programu bylo přihlédnuto ke konkrétním regionálním i místním možnostem a potřebám dětí a jejich zákonných zástupců.

Snahou zpracovatelů bylo, aby ŠVP PV ucelenou formou vyjadřoval důležité informace o mateřské škole, vzdělávacím prostředí, o její organizaci i aktivitách, které mateřská škola dětem nabízí.

V Ostravě dne 7. 8. 2023

Mgr. Šárka Králová v. r.
ředitelka MŠ

Seznam použitých zkratk

CLIL	Content and Language Integrated Learning (specifický typ výuky, integrující postupy didaktiky cizího jazyka a didaktiky nejazykového vyučovacího předmětu)
ICT	Information and Communication Technologies (informační a komunikační technologie)
IZO	Identifikační znak organizace
MŠ	Mateřská škola
PLPP	Plán pedagogické podpory
RVP PV	Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
SPC	Speciálně pedagogické centrum
ŠVP PV	Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
TC	Tematický celek
ZOO	Zoologická zahrada
ZŠ	Základní škola